

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 37/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného Advokátska kancelária IURISTHALIA s.r.o., Majakovského 9, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tostš 22/2023 zo 17. októbra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. decembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv zaručených čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 8 ods. 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv zaručených čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, tiež jeho zrušenia, prepustenia z väzby na slobodu a priznania náhrady trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je vedené väzobné trestné stíhanie pre trestné činy nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi a založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, kde bol sťažovateľ vzatý do väzby rozhodnutím sudcu pre prípravné konanie z 25. marca 2023 a v rámci ktorého Špecializovaný trestný súd rozhodol uznesením sp. zn. 6Tp/13/2023 z 5. októbra 2023 (ďalej len „prvostupňové väzobné rozhodnutie“) o predĺžení lehoty trvania väzby sťažovateľa o štyri mesiace, teda do 22. februára 2024, a zároveň o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu podanej 3. októbra 2023 a nenahradení jeho väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a ďalšími alternatívnymi opatreniami. O sťažnosti sťažovateľa podanej proti prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu Špecializovaného trestného súdu rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Tostš 22/2023 zo 17. októbra 2023 (ďalej

len „namietané väzobné rozhodnutie“), ktorým ju zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ dôvodí, že je namietané väzobné rozhodnutie najvyššieho súdu neodôvodnené a arbitrárne, čo opiera o argumentáciu, v ktorej predostiera názor, že vedené vyšetrovanie sa v aktuálnom štádiu nedostatočne opiera iba o výpovede tzv. kajúcnikov, bez toho, aby v ňom bol produkovaný nejaký iný dôkaz. Ďalej namieta, že je nepravdivé tvrdenie sudcu pre prípravné konanie, ktorý v prvostupňovom väzobnom rozhodnutí konštatoval posilnenie dôkaznej situácie vo vzťahu ku skutku kvalifikovanému ako trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, keďže podľa vyjadrenia sťažovateľa a svedkovia špecifikovaní v uvedenom rozhodnutí, ktorých výpovede v zmysle tohto rozhodnutia mali podozrenie zo spáchania tejto trestnej činnosti posilniť, ho v skutočnosti zo spáchania označenej trestnej činnosti neusvedčujú. Sťažovateľ na tomto mieste uzatvára svoju argumentáciu tvrdením, že od vznesenia obvinenia jeho osobe nebol produkovaný jediný dôkaz, ktorý by ho usvedčoval z páchania trestnej činnosti pre zločineckú skupinu. V tomto kontexte tiež prezentuje názor, že uznesenie o vznesení obvinenia by malo obsahovať (avšak neobsahuje), resp. konštatovať zistenie viacčinného súbehu, a teda činnosť sťažovateľa pre zločineckú skupinu by mala podľa neho zodpovedať inému konaniu, ako je konanie popísané v uznesení, ktoré zakladá iba právnu kvalifikáciu trestného činu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi.

4. Sťažovateľ takisto argumentuje, poukazujúc na judikatúru ústavného súdu, že pri predĺžovaní väzby (pri organizovaných formách trestnej činnosti) by mala byť potreba predĺženia väzby odôvodnená individuálne, teda osobitne vo vzťahu k osobe každého spoluobvineného. Domnieva sa, že táto požiadavka nebola v jeho prípade naplnená.

5. Sťažovateľ je tiež toho názoru, že väzobný dôvod uplatnený v jeho prípade (preventívna väzba) nebol zo strany konajúcich súdov náležite zdôvodnený, keďže sa toto zdôvodnenie opiera iba o charakter vyšetrovanej trestnej činnosti a konštatovanie sklonov sťažovateľa k páchaniu trestnej činnosti, ktoré konajúce súdy podľa neho neprípustne vyvodili z jeho minulého, avšak zahladeného odsúdenia.

6. V závere sťažovateľ formuluje tvrdenia o pasivite orgánov činných v trestnom konaní, ktoré vo vzťahu k jeho osobe vykonali posledný výsluch pred šiestimi mesiacmi, a je toho názoru, že výnimočné okolnosti opodstatňujúce ďalšie predĺženie jeho väzby o štyri mesiace ňo neexistovali.

7. Vo všetkých uvedených skutočnostiach sťažovateľ vidí porušenie svojich označených práv.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti sťažovateľa je uplatnená námietka porušenia jeho označených práv, ku ktorému malo podľa mienky sťažovateľa dôjsť pri rozhodovaní

o jeho osobnej slobode, konkrétne pri posúdení návrhu dozorkonajúceho prokurátora na predĺženie lehoty väzby sťažovateľa a súčasne sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu zo strany najvyššieho súdu prejednávajúceho jeho vec na podklade podanej sťažnosti.

III.1. K porušeniu čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru:

9. Rozhodovacia činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) jednoznačne vymedzila záver, že záruky čl. 6 dohovoru sa v „trestných“ veciach týkajú len konaní, v ktorých sa rozhoduje o „oprávnenosti“ obvinenia („bien-fondé“), a nevzťahujú sa na mnohé konania súvisiace s trestným stíhaním, ktorých predmetom nie je rozhodovanie o oprávnenosti obvinenia, t. j. rozhodovanie o vine a treste. Vychádzajúc z uvedeného režimu čl. 6 dohovoru, nepodlieha (okrem iného) rozhodovanie o väzbe (Neumeister c. Rakúsko z 26. 6. 1968 a Matznetter c. Rakúsko z 10. 11. 1969). Procesné garancie pri súdnej kontrole väzby poskytuje čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru. Obdobne na to poukazuje judikatúra ústavného súdu, podľa ktorej konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení samotnom (konaniami vo veci samej týkajúcimi sa viny obvinenej osoby) a ani konaniami o právach alebo záväzkoch občianskoprávneho charakteru, na ktoré sa vzťahuje čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 46 ods. 1 ústavy (nadväzne čl. 48 ods. 2 ústavy). V rámci konania o väzbe preto nemôže dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy (príp. čl. 48 ods. 2 ústavy) a ani čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 dohovoru (napr. I. ÚS 200/06, III. ÚS 277/07). Procesnoprávne garancie vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj z čl. 48 ods. 2 ústavy) a tiež z čl. 6 ods. 1 dohovoru sa týkajú tej časti trestného konania, ktorej predmetom je rozhodovanie o samotnom trestnom obvinení (resp. o obžalobe) osoby, a nie sú priamo aplikovateľné na konanie týkajúce sa väzby. Pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi namietaným väzobným rozhodnutím najvyššieho súdu vydaným v konaní o väzbe (rozhodovanie o predĺžení väzby a o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu) a obsahom čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, inými slovami, z dôvodu neaplikovateľnosti uvedených článkov ústavy a dohovoru na väzobné konanie, boli sťažovateľom formulované námietky porušenia označených článkov ústavy a dohovoru dotknutým rozhodnutím najvyššieho súdu posúdené ako zjavne neopodstatnené a ústavná sťažnosť v uvedenom rozsahu odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnená.

III.2. K porušeniu čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, čl. 8 ods. 2 a 5 listiny a čl. 5 ods. 4 dohovoru:

10. V prvom rade ústavný súd vo všeobecnosti poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej konštantne pripomína, že súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky na kvalitu preskúmania (okrem iného). Väzobné konanie týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré sú prenesené do špeciálnych ustanovení čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a čl. 5 dohovoru aplikovateľných na konania týkajúce sa väzby. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia

poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 581/2015, II. ÚS 113/2020).

11. Pri posúdení väzobnej trestnej veci sťažovateľa sa preto ústavný súd zameril na zodpovedanie otázky, či sa najvyšší súd s relevantnými okolnosťami veci sťažovateľa, resp. s tými okolnosťami, na ktoré sťažovateľ poukazoval v podanej sťažnosti a súčasne na ne poukazuje aj v uplatnenej ústavnej sťažnosti, vysporiadal adekvátne a preskúmateľne, či je tak odôvodnenie jeho rozhodnutia ústavnoprávne akceptovateľné a či konajúcim súdom zvolená a prezentovaná interpretácia aplikovanej právnej úpravy neodporuje jej účelu a zmyslu. Inými slovami, či je väzba v prípade sťažovateľa zdôvodnená ústavne udržateľným spôsobom. Ústavný súd sa podrobne oboznámil s prílohami, ktoré sťažovateľ pripojil k svojej ústavnej sťažnosti, a to s obsahom odôvodnenia namietaného väzobného rozhodnutia najvyššieho súdu a tiež s obsahom odôvodnenia prvostupňového väzobného rozhodnutia Špecializovaného trestného súdu. Na tomto mieste pripomína svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a druhostupňového súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, II. ÚS 198/2023), pretože tieto konania z hľadiska ich predmetu tvoria jeden celok.

12. Z odôvodnenia namietaného väzobného rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľ v sťažnosti podanej proti prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu v prvom rade spochybňoval tvrdenie prvostupňového súdu o posilnení dôvodnosti podozrenia zo spáchania vyšetrovanej trestnej činnosti výpoveďami špecifikovaných osôb, keďže tieto boli podľa vyjadrenia sťažovateľa vypočuté aj pred vznesením obvinenia, pričom ich dôveryhodnosť je podľa neho otázna, keďže ide o osoby, ktorým boli v súvislosti s vedeným trestným stíhaním poskytnuté značné benefity. Takisto namietal závery prvostupňového súdu o dôvodnosti trestného stíhania sťažovateľa pre účasť v zločineckej skupine, keďže podľa neho vykonané dokazovanie, naopak, dôvodnosť trestného stíhania v uvedenom smere oslabilo. Argumentoval tiež nedostatkom dôvodov na preventívnu väzbu, ktorá mala byť podľa neho konajúcim súdom odôvodnená iba hypotetickou úvahou o možnosti príjmov sťažovateľa pochádzajúcich z vyšetrovanej trestnej činnosti, ktoré tvrdenie je podľa neho vyvrátené ním prezentovanou skutočnosťou jeho preukázateľných legálnych príjmov. Formuloval tiež nesúhlas so závermi konajúceho súdu, ktorý dôvody preventívnej väzby opieral o svoje už zahladené odsúdenie, na ktoré podľa mienky sťažovateľa nie je možné prihliadať. Do pozornosti dával v sťažnosti aj tvrdenie, že pri domovej prehliadke uňho vykonanej neboli zaistené žiadne nedovolené látky, finančná hotovosť potenciálne pochádzajúca z trestnej činnosti a prítomnosť nedovolených látok na jeho tele nebola znaleckým skúmaním preukázaná. K záverom o dôvodnosti predĺženia lehoty väzby potrebou analýzy dát zo znaleckých posudkov namietal, že jeho osobe bol zaistený iba jeden notebook a telefón, kde pre analýzu dát z nich extrahovaných mali orgány činné v trestnom konaní dostatok časového priestoru aj v rámci základnej lehoty väzby. Dôvodí, že všetky úkony, ktorých potrebou vykonania bol odôvodnený návrh na predĺženie lehoty väzby, mohli orgány činné v trestnom konaní objektívne stihnúť vykonať v rámci základnej lehoty väzby. Argumentáciu uzavrel tvrdením, že nie je zrejmé, akým spôsobom by mohol zmariť účel vedeného trestného stíhania v prípade svojho pobytu na slobode.

13. Z namietaného väzobného rozhodnutia súdu vyplýva, že hneď v úvode odôvodnenia najvyšší súd poukázal na špecifikum väzobného rozhodovania, v rámci ktorého konajúce súdy nehodnotia získané dôkazy s konečnou platnosťou, ale z toho pohľadu, či doteraz vykonané dokazovanie dostatočne odôvodňuje podozrenie zo spáchania vyšetrovanej trestnej činnosti dotknutou osobou.

V tejto otázke aj Špecializovaný trestný súd interpretoval, že v rámci väzobného rozhodovania existencia dôvodného podozrenia predpokladá danosť skutočností a informácií, ktorými možno nezávislého a objektívneho pozorovateľa presvedčiť, že dotyčná osoba sa mohla dopustiť trestného činu, pričom skutočnosti zakladajúce podozrenie nemusia byť na úrovni dôkazov potrebných na odôvodnenie odsúdenia alebo na podanie obžaloby, keďže úlohou súdov pri väzobnom rozhodovaní nie je hodnotenie dôkazov s konečnou platnosťou, keď je toto vyhradené až rozhodovaniu vo veci samej.

14. K dôvodnosti trestného stíhania sťažovateľa pre skutok kvalifikovaný ako trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny sťažnostný súd konkretizoval a popísal konanie, ktoré je sťažovateľovi v uvedenom smere kladené za vinu [zadovážovanie špecifikovaných prekurzorových liečiv na účely ilegálnej výroby metamfetamínu a jeho následnej distribúcie dílerom a koncovým užívateľom a tiež zadovážovanie stimulantov (kokaín a extáza) na účely ich ďalšej distribúcie dílerom a koncovým užívateľom], a tiež poukázal na konkrétne dôkazy podporujúce vo vzťahu k jeho osobe dôvodnosť podozrenia [výpovede špecifikovaných osôb s podrobným popisom výpovede jedného z nich, ktorý popísal už spomínané dodávanie prekurzorových liečiv na výrobu zakázanej látky (pervitín) a tiež spomínané dodávanie stimulantov (kokaín a extáza) sťažovateľovi a spoluobvinenému ██████████]. Vo vzťahu k prezentovanej kritike dôveryhodnosti výpovede tzv. spolupracujúcich osôb najvyšší súd odkázal na odôvodnenie prvostupňového väzobného rozhodnutia Špecializovaného trestného súdu, ktorý sa s ňou podľa neho dostatočne vysporiadal, keď vysvetlil, že výpovede spolupracujúcich obvinených nemožno automaticky hodnotiť ako nepravdivé len z toho dôvodu, že ide o spolupracujúce osoby, pričom dôveryhodnosť týchto výpovedí bude predmetom ďalšieho dokazovania.

15. Najvyšší súd k dôvodom preventívnej väzby u sťažovateľa konkretizoval, že skutočnosťami opodstatňujúcimi dôvodnú obavu z pokračovania v trestnej činnosti v prípade ponechania sťažovateľa na slobode sú: rozsiahle obdobie rokov 2012 až 2021, v ktorom sa mal sťažovateľ vyšetrovanej trestnej činnosti dopúšťať, pričom táto okolnosť je znásobená skutočnosťou, že sa mal trestnej činnosti dopustiť v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia; okolnosť minulého podmieneného odsúdenia sťažovateľa zahŕňajúceho uloženie ochranného protitoxikomanického liečenia. Najvyšší súd takisto reagoval na argumenty sťažovateľa o nemožnosti zohľadnenia minulého zahladeného odsúdenia, poznamenajúc, že sa s touto jeho argumentáciou vysporiadal už vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí z 23. augusta 2023 a znovu mu opakovane vysvetlil odlišnosť procesu posudzovania danosti väzobných dôvodov v porovnaní s procesom hodnotenia predchádzajúcich odsúdení pri ukladaní trestu, pričom túto svoju interpretáciu podporil aj poukazom na judikatúru ústavného súdu dotýkajúcu sa označenej otázky (uznesenie ústavného súdu zo 14. januára 2015 sp. zn. I. ÚS 1/2015).

16. K dôvodnosti predĺženia väzby sťažovateľa (ako aj ostatných spoluobvinených) najvyšší súd argumentoval, že preskúmal splnenie podmienok umožňujúcich predĺžiť lehotu trvania väzby obvinených, a to či prípravné konanie nebolo možné skončiť pre obťažnosti veci alebo z iných závažných dôvodov v doterajšej lehote väzby a či prepustením obvinených na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania. Najvyšší súd odkázal v uvedenom smere na podrobné odôvodnenie prvostupňového väzobného rozhodnutia. Špecializovaný trestný súd v prvostupňovom väzobnom rozhodnutí k podmienke obťažnosti veci poukázal na zložitosť trestnej veci spočívajúcu v jej skutkovej zložitosti súvisiacej s počtom

spoluobvinených (šestnásť obvinených), počtom vyšetovaných skutkov a čiastkových útokov (trestné stíhanie vedené celkovo pre štyri body, zložené zo štrnástich skutkov a päťdesiatich čiastkových útokov), potrebou vypočutia množstva svedkov (vypočutých doteraz štyridsaťšesť svedkov) a tiež znaleckého dokazovania (vypracovaných osem znaleckých posudkov). V nadväznosti na to dôvodil budúcou potrebou vypočutia ešte ďalších špecifikovaných svedkov, potrebou vykonania konfrontácií medzi niektorými obvinenými a svedkami, potrebou analyzovania výsledkov znaleckého skúmania a na to nadväzujúcu potrebou vykonania súvisiacich procesných úkonov a tiež potrebou vykonania preštudovania vyšetrovacieho spisu obvinenými a obhajcami.

17. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa (a tiež ostatných spoluobvinených) o nezodpovedaní otázky, akým spôsobom by bolo zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania v prípade prepustenia sťažovateľa na slobodu, najvyšší súd napokon odkázal na odôvodnenie prvostupňového väzobného rozhodnutia, ktorým sa podľa jeho mienky prvostupňový súd s uvedenou otázkou náležite vysporiadal. Špecializovaný trestný súd v dotknutej časti svojho rozhodnutia k dôvodom preventívnej väzby vo všeobecnosti interpretoval, že účelom trestného konania je okrem iného (iných cieľov) aj predchádzanie a zamedzovanie páchaniu trestnej činnosti a tým upevňovanie zákonnosti. Z tohto dôvodu je potrebné pod zmarením dosiahnutia účelu trestného konania alebo jeho podstatným sťažením rozumieť aj pokračovanie v trestnej činnosti obvinenými.

18. Po oboznámení sa s obsahom rozhodnutí tak najvyššieho súdu, ako aj Špecializovaného trestného súdu je ústavný súd toho názoru, že argumentácia, prostredníctvom ktorej bolo sťažovateľovi vysvetlené splnenie podmienok väzby, resp. podmienok jej predĺženia, a ktorou konajúci súd reagoval na sťažnostné námietky uplatnené sťažovateľom proti prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu, je jednak vyčerpávajúca a logická a súčasne konvenuje obsahu dotknutých ustanovení Trestného poriadku regulujúcich väzobné rozhodovanie. Ústavný súd je predovšetkým toho názoru, že sumár dôkazov (špecifikované výpovede) o podozrení z členstva sťažovateľa v zločineckej skupine zaoberajúcej sa drogovou trestnou činnosťou, ktorý prezentuje odôvodnenie prvostupňového väzobného rozhodnutia a namietaného väzobného rozhodnutia, rozhodne nemožno považovať za stav dôkaznej núdze, ako sa to snaží tvrdiť sťažovateľ v uplatnenej ústavnej sťažnosti. Takisto je ústavný súd toho názoru, že opis konkrétnych skutočností opodstatňujúcich u sťažovateľa väzbu preventívnu, ponúknutý v odôvodnení rozhodnutí konajúcich súdov, je dostatočne výpovedný a presvedčivý, náležite podporujúci dôvodnú obavu z pokračovania v trestnej činnosti v súlade s § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Záver o danosti dôvodov preventívnej väzby u sťažovateľa má podľa názoru ústavného súdu výraznú oporu (okrem iného) v charaktere vyšetrovanej trestnej činnosti (zadovažovanie zakázaných látok na účel ich ďalšej distribúcie motivované dosiahnutím zisku, a to na organizovanej báze), ktorá sa vyznačuje vysokou spoločenskou nebezpečnosťou (na čo už ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti v minulosti upozornil – napr. II. ÚS 109/2023), kde táto mala byť navyše páchaná počas dlhšej doby. Nezanedbateľný v tomto smere je aj súdmi prezentovaný osobnostný profil sťažovateľa zaťažený kriminálnou minulosťou, navyše spojenou so zakázanými látkami, o čom svedčí nariadené ochranné toxikomanské liečenie, signalizujúcou sklon k páchaniu trestnej činnosti. Najvyšší súd pritom sťažovateľovi náležite vysvetlil, že zahľadanie takéhoto odsúdenia nemožno považovať za prekážku pre zohľadnenie kriminálnej minulosti v rámci posudzovania osobnosti sťažovateľa a jeho potenciálnej náchylnosti k špecifickému druhu kriminálneho správania. Podporil túto svoju

interpretáciou aj judikatúrou ústavného súdu a ústavný súd bez toho, aby opakoval a vysvetľoval sťažovateľovi jej závery, na ňu iba v stručnosti odkazuje (napr. sp. zn. I. ÚS 1/2015 a sp. zn. II. ÚS 109/2023). K výhradám sťažovateľa, v rámci ktorých prezentuje svoje úvahy o kategórii dôkazov, ktoré podľa neho sú relevantné, resp. najrelevantnejšie pri preukazovaní nelegálnych drogových aktivít konkrétneho obvineného (potvrdená prítomnosť zakázaných látok a finančných prostriedkov v obydlí obvineného, prítomnosť pozostatkov návykových látok na tele obvineného), ústavný súd poukazuje na zásadu voľného hodnotenia dôkazov uplatňovanú v trestnom konaní, v zmysle ktorej zákon nepriznáva žiadnemu dôkazu *a priori* osobitný význam a ani neupravuje, aké množstvo dôkazov treba vykonať na preukázanie určitej skutočnosti. Inými slovami, to, že neboli v posudzovanej veci sťažovateľa priamo proti nemu produkované dôkazy podľa jeho predstáv, neznamená automaticky zoslabenie dôkaznej situácie, pretože táto sa môže opierať aj o celkom inú skupinu dôkazov, napr. výpovedí (svedkov alebo obvinených), ako je tomu v sťažovateľovom prípade. Ústavný súd je napokon toho názoru, že sťažovateľovi bolo náležite vysvetlené aj splnenie ostatných zákonných podmienok na predĺženie jeho väzby, a to podmienky obťažnosti veci, ktorá neumožnila skončiť prípravné konanie v základnej lehote, a súčasne podmienky, že prepustenie sťažovateľa na slobodu by mohlo zmariť alebo podstatne sťažiť dosiahnutie účelu trestného konania. Treba povedať, že obsah argumentácie ústavnej sťažnosti svedčí o tom, že si sťažovateľ prvú i druhú z uvedených zákonných podmienok interpretuje celkom nesprávne. Sťažovateľ je na osobnej slobode obmedzený na základe tzv. preventívnej väzby (nie väzby kolúznej), ktorej účelom je zabrániť pokračovaniu v trestnej činnosti. Sťažovateľovi bolo pritom konajúcimi súdmi celkom náležite vysvetlené, že okrem iných je jedným z účelov trestného konania aj predchádzanie zločinnosti, a preto ak je u sťažovateľa daná dôvodná obava z pokračovania v trestnej činnosti, v prípade jeho prepustenia na slobodu platí, že prepustenie sťažovateľa na slobodu by mohlo zmariť dosiahnutie jedného z účelov trestného konania, ktorým je predchádzanie zločinnosti (zamedzenie páchania trestnej činnosti). Pokiaľ ide o otázku obťažnosti veci, ústavný súd považuje za potrebné iba v stručnosti poznamenať, že sa posudzovanie splnenia tejto podmienky zameriava na obťažnosť vedeného trestného konania ako celku (sumár všetkých dôkazov, ktoré boli dosiaľ v rámci vedeného vyšetrovania zabezpečené a ktoré je potrebné ešte zabezpečiť). Takisto k často pertraktovanej otázke spolupracujúcich osôb – tzv. kajúcnikov, ktorej sa tiež sťažovateľ svojou argumentáciou dotkol, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej svedectvo takýchto osôb nemožno považovať *a priori* za defektný prvok oslabujúci hodnotu dôkaznej situácie, ku ktorej sa súdy pomocou takýchto výpovedí dopracovali. Zákonodarca totiž v záujme postihnutia závažných foriem trestnej činnosti, pri ktorej je jej objasňovanie, takpovediac zvonku, veľmi sťažené, v niektorých prípadoch takmer nemožné (napr. zistenie štruktúry zločineckej skupiny), stanovil ako legitímny cieľ záujem spoločnosti na vyšetrení takejto trestnej činnosti, pričom tento povýšil nad záujem potrestať jedného z jej „menej aktívnych“ aktérov, ktorý orgánom činným v trestnom konaní poskytne pri plnení danej úlohy nezanedbateľnú súčinnosť. V záujme vylúčenia potenciálneho nebezpečenstva účelových, nepravdivých výpovedí takýchto osôb je povinnosťou súdu vykonať dôslednú previerku hodnovernosti, a teda kvality takto podaných svedectiev, ktorých vyhodnotenie s konečnou platnosťou, tak ako to bolo konajúcimi súdmi vo všeobecnosti správne vysvetlené, nie je nevyhnutné v štádiu väzobného rozhodovania.

19. Namietané väzobné rozhodnutie najvyššieho súdu sa vzhľadom na predchádzajúce závery ústavnému súdu nejaví ako svojvoľné. Ústavný súd je toho názoru, že najvyšší súd aj v spojení s odkazom na odôvodnenie prvostupňového väzobného rozhodnutia uviedol dostatočne konkrétne a náležité argumenty podporujúce zákonnosť postupu pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa, pričom výklad, ktorý v súvislosti s aplikáciou príslušnej právnej úpravy v dotknutom rozhodnutí prezentoval, nijako neodporuje zmyslu a účelu príslušných ustanovení Trestného poriadku upravujúcich postup pri rozhodovaní o väzbe. Skutočnosť, že sťažovateľ zastáva iný právny názor, ako prijal v tejto veci najvyšší súd, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti namietaného väzobného rozhodnutia najvyššieho súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade najvyšším súdom, by bolo možné uvažovať, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne prepel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, IV. ÚS 226/2012).

20. Vychádzajúc z prezentovaných čiastkových záverov, ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľa v dotknutej časti ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietol.

21. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2024

Peter Molnár
predseda senátu